

DEL PANTÀ DE SAU A TAVERTET (Osona)

Data: Diumenge 24 de SETEMBRE de 2017

Hora de sortida: 7.45 h

Desplaçament: En cotxes particulars

Lloc de sortida: Pàrquing del Parc del Garraf de Vilanova

Coordinadors de la sortida: Jordi Martí-Carbonell (630602900), Joan Raventós (696373454)
Queti Vinyals (619593659)

Horaris previstos:

08.00 h - Trobada a la zona d'aparcament del Parc del Garraf de Vilanova (Ronda Ibèrica), i sortida en cotxes cap a Vilanova de Sau (àrea d'esplai del Pantà de Sau). Es prega puntualitat.

10.15 h - Arribada a l'àrea d'esplai del Pantà de Sau. Esmorzar.

10.45 h - Inici de l'excursió.

11.45 h - Cruïlla GR2- Canal del Castell (opció menuts pel GR2).

12.45 h - Pla del Castell. Mirador.

13.30 h - Tavertet. Dinar.

15.00 h - Sortida de Tavertet. Retorn pel GR2.

16.45 h - Arribada a l'aparcament, aprox.

19.00 h - Arribada a Vilanova.

Com arribar-hi:

De Vilanova sortim en direcció Vilafranca i Igualada per la C-15, seguirem en direcció a Manresa per la C-37. Un cop arribats a l'Eix Transversal (C-25), anirem direcció Vic. Passat Vic agafarem la **sortida 187** (N-141D: Calldetenes, Folgueroles, Sant Julià de Vilatorrada). Aquesta carretera la seguirem passant per Vilanova de Sau fins al final a la presa del pantà de Sau. Travessarem la presa i seguirem fins a l'àrea d'esplai del pantà de Sau.

Resum de l'itinerari:

Opció General: Pantà de Sau- Domus del Pi- Camí de les Places Carboneres- Canal del Castell- Pla del Castell- Mirador- Tavertet- GR2- Camí de les places carboneres (sud). Desnivell 470m.

Opció Menuts: A partir de la cruïlla de la Canal del Castell amb el GR2, seguiran el GR 2 fins a Tavertet

Dificultats que hi pot haver i altres qüestions a tenir en compte:

La ruta és de força pendent i es preveu que el grup s'anirà estirant, per això anirem fent aturades de REAGRUPAMENT. Cal que tothom les respecti en benefici del grup. Els adults responsables dels menors hauran de vetllar per la seva seguretat. No es pot córrer durant el trajecte. Els menors no han de passar al davant de la persona que se situarà al capdavant i que farà el guiatge de l'itinerari. Vetlleu-ho, si us plau.

Tot i fer el camí per una zona de cinglera la ruta té poc perill. Hi ha algun pas aeri que caldrà vetllar. Per dalt de la cinglera el camí és ample però cal vigilar NO ACOSTAR-SE MASSA A LA VORA DEL PRECIPICI.

Cal tenir en compte que part del recorregut travessa per l'Espai Natural de les Guílleries- Savassona, cal extremar el respecte per la natura.

Material necessari (què cal portar):

Menjar: Cal portar l'**esmorzar** (esmorzarem en arribar al Pantà de Sau, hi ha taules de pícnic i una font. Cal portar el **dinar** (dinarem al voltant del mirador de Tavertet).

Aigua: Porteu aigua de casa.

Roba: Porteu les 3 capes: 1ª capa tipus samarreta GMeF, 2ª capa tipus folre polar, jersei o jaqueta tèrmica, i 3ª capa, tipus anorac que pari el vent i la pluja. Estarem a l'inici de la tardor i acostuma a fer calor al migdia, però per dalt la cinglera pot bufar el vent fort, o podem tenir un dia ennuvolat i fresc. Cal anar previngut.

Gorra, ulleres de sol i protecció solar. No està de més portar prismàtics per contemplar les vistes espectaculars.

Calçat adequat: Botes de muntanya de canya mitjana o alta per protegir bé el peu i el turmell.

Documentació: Targeta federativa, document d'identitat, targeta sanitària, etc.

Descripció de l'itinerari:

*Itinerari revisat sobre el terreny els dies 26 de març i 14 d'abril de 2017.
Els horaris estan calculats sense parades.*

Iniciem l'excursió a l'àrea d'esplai del Pantà de Sau, situada al final de la pista asfaltada que hi ha després de la presa de l'embassament i que porta a l'hostal de la Riba i al Club Nàutic Vic-Sau. L'indret és un bon mirador cap al pantà de Sau i el campanar de l'església de Sant Romà, que sobresurt d'entre les aigües. Disposa de 43 places d'aparcament (2 per a minusvàlids), taules de pícnic, una barbacoa coberta, una font i un punt de recollida selectiva de brossa.

0.00 h - 0 km. Passada la barbacoa coberta i un edifici de nova construcció (tots dos a la nostra dreta), prenem un camí ample a la dreta. Travessem una tanca de fusta i continuem amunt. Anem seguint els senyals de fusta del Domus del Pi i les Places Carboneres. El camí és ample i va pujant. Fem algun revolt.

0.20 h - 1 km. Arribem a un trencall indicat. **REAGRUPAMENT.** A mà dreta podem baixar fins al **Domus del Pi** (*veure quadre annexa*), les restes d'una antiga construcció defensiva, que està envoltada per una tanca metàl·lica, situada al capdamunt del puig d'en Riba. Continuem de cara amunt, pel sender SL-C 94 (Places carboneres), que s'encara amb les parets de la cinglera, que veiem damunt nostre. Avancem per un bosc d'alzines amb boix.

La **Domus del Pi** és una vella construcció medieval formada per un edifici de planta rectangular amb una coberta de volta una mica apuntada, amb la porta a la part del migdia i una finestra a llevant. Es creu que l'edificació era de caire militar i que correspon al segle XIII. Sobre la datació, es defensen dues teories, una que és del segle XI-XII i l'altra, que podria ser anterior (segles VIII-IX) i que fins i tot va tenir assentaments als segles I a III, ja que s'hi ha trobat una sitja i alguns materials que poden datar de l'època dels ibers.

La menció documental més antiga d'aquesta construcció podria ser en un contracte de compravenda dels comtes de Barcelona Ramon Borrell i Ermessenda de Carcassona del 994 en què es parla del *maso de Pinus* a l'Osona. El 1181 està documentat que passà a mans dels Hospitalers i el 1247 era possessió de Berenguer de Cabrera que l'esmenta en el seu testament com un bé a transmetre al seu fill Arnau de Cabrera. El 1334 era propietat d'Elisenda de Vilanova muller del senyor de Sau i el 1435, de Bernat Guillem de Vilafreser. Sembla que la seva ocupació fou ininterrompuda entre els segles X i XIX. Tot i que hi ha certes hipòtesis sobre l'ocupació del paratge abans del segle XI incloent l'etapa ibera no hi ha proves concloents ni documentals ni arqueològiques que l'avalin. La datació basada en el carboni-14 en la campanya d'excavacions de 2009 situa els fonaments de l'edifici principal a finals del s. XII.

Edifici d'una sola planta amb un terrat al capdamunt adossat a un espai clos per una muralla. No obstant la gran quantitat de teules abandonades als voltants fan pensar que l'edifici hauria estat coronat per una teulada. L'edifici és format per una nau única coberta amb volta de canó. L'edifici de planta rectangular, té la porta orientada al sud i una finestra a l'est.

Pel que fa al clos exterior es tracta d'un pati emmurallat que, com demostraren les excavacions del 2009, contenia dependències annexes i es trobava envoltat d'un fossat d'uns 7 m de fondària màxima i unes muralles de 4 m. La muralla fou construïda en dues fases.

0.25 h - 1,1 km. Plaça carbonera. (petita esplanada dins del bosc on s'hi ubicaven les carboneres arrecerades del vent). Hi ha una pila de llenya i un plafó que explica com es feien les carboneres i com se n'obtenia el carbó. Continuem pel sender. Durant el proper quilòmetre per dins del bosc, anirem trobant fins a 11 places carboneres més, algunes de les quals han estat netejades perquè es puguin apreciar més bé.

0.45 h - 2,1 km. Hem arribat a la dotzena plaça carbonera i la més ampla. Aquí el sender que seguíem es converteix en una pista més ampla i planera. Fem un lleuger descens i després planegem. Més enllà, deixem a mà dreta un camí baixador (el prendrem aquesta tarda) i travessem una tanca de fil ferrat (cal tornar-la a tancar).

0.50 h - 2,5 km. Trencall de camins. Prenem el GR 2 a mà esquerra i tot seguit trobem un nou trencall amb un pal indicador. Prenem el sender que marxa cap a l'esquerra (indicat com a Grau del Castell). El camí és pedregós i s'enfila de valent de cara al cingle. **Opció menuts:** pujar pel GR 2 fins a Tavertet on ens trobaríem tot a dinar. Sender molt ben marcat amb les franges blanca i vermella dels GR, ens les trobem sense haver-les de buscar.

1.00 h - 3 km. Sortim a una placeta de roca vermellosa. **REAGRUPAMENT.** Hi ha una panoràmica molt oberta cap a les Agudes, el Matagalls, les muntanyes de les Guilleries i el pantà de Sau. Travessem la placeta i continuem pel sender, que va flanquejant en diagonal cap a ponent, per dins del bosc i per sota la cinglera.

1.11 h - 3,4 km. El sender ens situa a la base mateixa dels cingles vermells. Continuem pel caminet, que ara passa per entre uns blocs de roca. Fem llaçades continuades, de cara amunt, ja per dins de la canal del Castell.

1.27 h - 3,9 km. Arribem a l'alçada de l'estrat blanc de la cinglera. El sender fa un gir tancat a la dreta i passa a tocar d'un cotxe estimbat. Després d'un tram de camí molt ben empedrat, cal vigilar a la nostra esquerra (hi ha una timba considerable), però de seguida el camí torna a girar i se n'allunya.

1.36 h - 4,2 km. Arribem a l'altiplà, al capdamunt de la cinglera. Som al pla del Castell. **REAGRUPAMENT.** Sortim a una pista transversal i ampla, davant de la qual hi ha la masia del Castell, amb una tanca amb bestiar (ovelles, cabres, vaques, cavalls...). Prenem la pista a mà esquerra, que puja suaument i després baixa mentre fa un revolt molt obert cap a la dreta.

1.45 h - 4,6 km. Mirador. **REAGRUPAMENT.** Atenció amb l'espadat! Hi ha un banc i una representació metàl·lica de les siluetes i muntanyes que es poden veure des d'aquest indret. A sota mateix tenim el pantà de Sau i per tot arreu muntanyes: de les Agudes fins a la plana de Vic. Tornem enrere fins a la masia del Castell.

1.55 h - 5 km. Tornem a ser davant del sender per on hem assolit l'altiplà. Deixem la masia a mà esquerra i el sender a mà dreta i continuem tot recte per la pista, que és ampla i planera, però aviat comença a guanyar metres. Hi ha un primer tram asfaltat, però ben aviat torna a ser de terra. Deixem camins a dreta i esquerra i continuem pel més ample i principal. Podem veure a mà esquerra els cingles i la fondalada de Balà. Més enllà, les muntanyes de Bellmunt i de Cabrera, i també una part del Pirineu Oriental.

2.20 h - 6,8 km. Coll de Malla. Hi ha una esplanada i un plafó indicador, amb un camí que marxa cap a l'esquerra. Continuem recte, cap a les cases de Tavertet, que ja veiem a prop. Deixem a mà dreta el GR 2, que prendrem més tard, i continuem per la pista ampla, que surt al primer carrer de cases del poble. Deixem el carrer del Castell davant nostre i anem a mà dreta, pel carrer de Sau, entre les cases i el cingle.

2.30 h - 7,1 km. Tavertet. Arribem al **mirador del Pla de Cal Xicot**, amb una senyera estelada i una balconada natural de cara a la cinglera espectacular i a tota la vall de Sau, amb les Guàrdies i el Montseny al fons. **Aquí dinarem.** Distribuïts pel poble hi ha diversos bars i restaurants on poder proveir-se de begudes fresques. També hi ha alguna font. Val la pena voltar una mica pels carrerons i places del poble per veure els detalls de les cases antigues i de l'església de Sant Cristòfol.

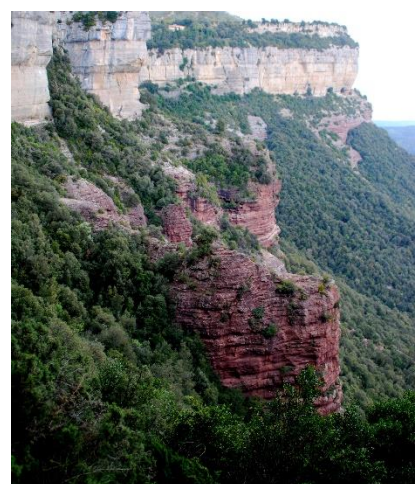

Després de dinar, sortim del poble pel mateix camí d'entrada i aviat trobem el GR 2 que baixa a mà esquerra. El prenem. El senderó està molt ben marcat amb vistosos senyals de pintura blanca i vermella. Anem fent llaçades de cara avall, per una canaleta. Després, el caminet passa pel peu de la cinglera. Les vistes sobre la cinglera que tenim davant mateix són impressionants. Anem perdent alçada per les graonades naturals de la roca, per on discorre el GR.

3.02 h - 8,6 km. Sortim a una pista. La travessem i a l'altra banda tornem a prendre el sender GR. Continuem avall, pel bosc, sense deixar els senyals de pintura. Perdem alçada amb constància. El camí ens duu arran d'un camp d'herba. A l'altra banda hi ha el mas Nou i més enllà veiem l'hostal de la Riba. Arribem a un trencall de camins conegut.

3.15 h - 9,4 km. Arribem a un trencall que ja coneixem d'aquest matí. En aquest punt, cal deixar el GR, que baixa a mà esquerra, i prendre el camí de la dreta. Travessem tot seguit un fil ferrat i prenem un camí que baixa a mà dreta. És la continuació del camí de les Places carboneres. Anem avall, sense deixar els senyals de fusta. Aviat, poc més ensota, veiem la pista asfaltada del Club Nàutic de Sau. Continuem pel camí senyalitzat i aviat veurem sota nostre el recinte de l'àrea de lleure on hem deixat els vehicles.

3.45 h - 11 km. Àrea de lleure del Pantà de Sau. En aquest punt, finalitzem l'excursió.

Bibliografia

Pels voltants de la Plana de Vic. Col·lecció Els camins de l'Alba. Eduard Comerma Torras. Ed. Alpina. 2007.

https://ca.wikipedia.org/wiki/Domus_del_Pi

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/titol-video/video/2998290/>

NOTES:

Aquesta activitat de muntanya està organitzada pel Grup de Muntanya en Família (GMeF) de l'Agrupació Excursionista Talaia i s'adreça als membres de l'entitat adscrits al GMeF.

D'acord amb allò que marca la legislació per a les activitats esportives (1), tots els participants a les activitats del GMeF hauran de disposar de la llicència federativa de l'any en curs.

Els infants i joves que participen en aquesta activitat de muntanya hauran d'anar acompanyats dels seus pares o altres familiars que se'n faran responsables.

(1) Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya, i Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.